

Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény feltárása - természeti emlék természetvédelmi kezelési tervdokumentációja

Megalapozó dokumentáció

1. Általános adatok

1.1. A tervezési terület azonosító adatai

a) Közigazgatási elhelyezkedése

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Település: Rudabánya, a zártkert 2306 hrsz-ból a

Sorszám	EOV X	EOV Y
1	338896	768222
2	338895	768265
3	338873	768290

EOV koordináták által kijelölt vonaltól délre eső 0,2911 ha kiterjedésű rész

Súlyponti EOV koordinátái: X= 768253,04 Y= 338878,01

A terület megközelítése: Szuhogy községet Rudabánya felé az országúton elhagyva, Szuhogy központjától kb. 3,5 km-re található a feltárás, amely elég nehezen megközelíthető. Az országúttól egy jól járt földúton kell elindulni északkelet felé, egy kis patakot követve, majd az útról letérve, az erdőben találjuk meg az egykori kis kőfejtő erősen elhanyagolt területét, a Nyolcas-tető déli lábánál, az erdő szélétől kb. 30 méterre. A másik irányból, a lekerített legelők felől a megközelítése még nehezebb.

b) a védettségi kategóriája: **természeti emlék.**

c) Védelemre tervezett természeti terület esetében a működési területe szerint érintett nemzeti park igazgatóság: Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

d) Tervezési területen illetékes természetvédelmi hatóság: Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség

e) Tervezési területtel átfedő, európai közösségi jelentőségű, vagy nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó terület megnevezése és sorszáma

1.2. A tervezési terület természetvédelmi rendeltetése

a) A természetvédelmi oltalom alatt álló terület természetvédelmi, tájvédelmi stb. rendeltetése

13/1991. (XII. 24.) KTM rendelet az Aggtelek- Rudabánya- Szendrői hegység földtani alapszelvényeinek védetté nyilvánításáról

b) A védetté nyilvánítási eljárás alatt álló területek esetében a tervezési terület természetvédelmi, tájvédelmi rendeltetése

A Szuhogy, Nagyhegy országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását a területén található földtani szelvény teszi indokolttá, amely a szilur korú *Tapolcsányi Formáció* egyetlen feltárása a Rudabányai-hegységben, egyetlen típus-előfordulása, egyik szakirodalmi hivatkozási helye, bemutatásra és megőrzésre alkalmas feltárása.

A tervezési területen a természetvédelem eszközeivel azt kell elérni, hogy a szelvény huzamos ideig betölthesse tudományos és természetvédelmi funkcióját, azaz, hogy az adott földtörténeti korok eseményeinek és képződményeinek, egyben a létrejöttükhöz szükséges földtörténeti időnek a reprezentánsa legyen.

c) Európai közösségi és egyéb nemzetközi kijelölésből származó rendeltetés

1.3. Ingatlan-nyilvántartási adatok

Település neve	Hrsz.	Kiterjedés	Művelési ág	Tulajdonosi csoport/kezelő
Rudabánya	zártkert 2306	0,2911 ha	erdő	magán

1.4. A tervezési területre vonatkozó egyéb hatályos előírások

2. A tervezési terület állapotának leírása

2.1. Környezeti elemek

A tervezési terület az *Aggtelek-Rudabányai-hegyvidék* középtájon belül a kb. 15 km² területű *Rudabányai-hegység* kistáj része. Maga a kistáj gyűrt-takarós szerkezetű, törések mentén kiemelt sasbércvonulat dombsági, alacsony középhegységi orográfiai helyzetben. A tengerszint feletti magasság 150 és 376 m között változik. A relatív relief átlagos értéke: 110 m/km². Az átlagos vízfolyássűrűség 2,3 km/km². A kistáj felszíne kőzettani okokból kevésbé karsztosodott, de jellemző formái a különféle genetikájú szurdokvölgyek.

A kistáj kőzeteinek nagy részét alsó- és középső-triász mészkövek és dolomitok teszik ki. A kiemelt felszínekről a paleogén fedő lepusztult, de a peremeken jelen vannak a fiatalabb paleogén és neogén üledékek is. A vetők jellemző csapásiránya az észak-északkelet. Fontos ásványkincsei voltak a vasérc és a gipsz-anhidrit.

A 300 m felett fekvő területek a hűvös-mérsékelt nedves kategóriába tartoznak, míg a többi a mérsékelt hűvös-mérsékelt nedvesbe sorolható. Az átlagos évi napsütéses órák száma 1800 óra. A középhőmérséklet sokévi átlaga 8,8 °C. Az évi abszolút hőmérsékleti értékek 32 °C és -18 °C között jellemzőek. Az évi csapadék átlaga 620 mm. A téli időszakban átlagosan 50 nap hótakaróval való borítottság jellemző. Az ariditási index 1,00 körüli. Leggyakoribbak a nyugatias szélirányok, amelyek átlagos sebessége 2,5 m/s. Az éghajlati és domborzati viszonyok az erdőgazdálkodásnak kedveznek.

A kistáj a Bódvába siető Telekes- és Rét-patak vízgyűjtő területéhez tartozik. Talajvize nagyon kevés és az is nitrátos.

A kistáj mészkövein 60%-ban a rendzina talaj, 36%-ban az agyagbemosódásos barna erdőtalaj a jellemző.

2.2. Élettelen természeti értékek

A tervezési terület a Szuhogy és Rudabánya közötti országút mentén található, attól keletre, Szuhogy központjától 3,5 km-re, a Nyolcas-tető déli lábánál. A kis feltárás a szilur korú *Tapolcsányi Formáció* egyik típusszelvénye. Korábban jura kovapala besorolást kapott.

A képződmény az upponyi típusú paleozoikumhoz sorolható, s a Rudabányai-hegység DK-i oldalán, Rudabánya és a szendrői Korlát-hegy között nyomozható a felszínen, de megtalálható a szalonnai Konyha-völgy bejáratánál is (kőbörcök és sűrű törmelék formájában). A formáció mélybeli előfordulását 65 fúrás igazolja. Az előfordulás ÉK-DNy-i csapású, max. 1 km széles, tektonikai síkokkal határolt sávban húzódik. A rétegdőlés ÉNy-i, közel függőleges.

A formáció kőzetei: sötétszürke agyag- és kovapala, valamint fekete lidit vékony rétegeinek váltakozása. Az összlet karbonát-mentes, és durvább frakciókat sem tartalmaz. Az agyagpalában néha finoman sávozott betelepülések látszanak, amelyek fenékáram-üledékként értelmezhetők. A kovapala az agyagos üledék másodlagos kovásodása lévén jött létre. A pala ásványos összetételében uralkodó a kvarc, jelentős a szericit és néhol a pirit, alárendelt a kalcit és a sziderit, gyakran mangános. Az összlet átalakultsági foka anchimetamorf. A makroszkóposan egyveretűnek látszó összlet eltérő metamorfizáltságú részekre bontható.

A formáció üledékei euxin mélyvízi, CCD-szint alatti üledékek, amely ősmaradványt nem tartalmaznak.

A feltárásban erősen mállottak a kőzetek, fehéres-szürke színűek, ép állapotban feketék.

2.3. Biológiai jellemzők

A tervezési terület (amely egy elhagyott kis kőfejtő) erdőben található. A feltárás törmelékkel és bozótossal sűrűn fedett, megtalálása is emiatt nehézségeket jelent. A fal tetején és a feltárásban lévő akácok gyökerük feszítő erejével rongálják a kőzetfalat. Az erősen mállott összlet emiatt rossz feltártsági viszonyoknak örvend. Védett faj, vagy Natura2000 jelölő faj nem található a feltárások területén.

2.4. Táj- és kultúrtörténeti adottságok

A földtani alapszelvény fontos eleme a tájképnek. Kultúrtörténeti jelentősége nincs.

Nem messze a feltárástól egy mesterséges érckutató-tározó szája található, valószínűleg vas- vagy mangánérc kutatása céljából létesült ($X= 768249.06$; $Y= 338890.95$).

2.5. Oktatás, kutatás

A Szuhogy, Nagyhegy földtani képződményről és közvetlen környékéről nem ismeretes komplex természetvédelmi tárgyú feldolgozás. ugyanakkor a környék geológiai viszonyait nemzedékek óta kutatják a földtan művelői. A tervezési terület földrajzilag az Aggtelek-Rudabányai hegyvidék része, földtani felépítése azonban a Szendrői-rögvidékével rokon, aminek a szervezett kutatását a bécsi Geológiai Intézet indította a 19. sz. második felében, majd a 20. században magyar kutatók folytatták. A kutatás máig sem jutott teljesen nyugvópontra, mivel a Szendrői-hegység minden bizonnyal a legbonyolultabb földtani

szerkezetű és felépítésű hazai tájegység, aminek vizsgálata még számos érdekességgel szolgálhat.

Schréter Z. (1929) a Szendrői-hegység képződményeit egy, a tiszta mészkőtől a lemezes mészkövön és palán át a „parti homokkő fáciesig” terjedő felső-karbon szedimentációs ciklusnak értelmezte. Ugyancsak ő térképezte a magyar geológusok közül elsőként a hegység egészét (1952). Földvári A. (1942) az egyes sorozatokat három egymásra tolt, északi vergenciájú pikkelynek tekintette, és felhívta a figyelmet a jelentős vízszintes elmozdulásokra. Balogh K. (1949) egy negyedik sorozatot, illetve pikkelyes rátolódást is megkülönböztetett. Reich L. (1952) két nagyobb szerkezeti egységet különített el: a helyben maradt (kváziautochton) *rakacai egységet*, és az erre rátolódott *abonyi egységet*. Jámbor Á. (1961) 1:25 000 méretarányú földtani térképet szerkesztett, és az addigiaknál jóval részletesebb, kifejezőbb jellemzést adott a hegységet felépítő litosztratigráfiai egységekről. Az időközbeni faunavizsgálatok alapján a hegység paleozóos képződményeinek egészét devon időszaknak, és folyamatos üledékképződés eredményének tartotta. Raincsákné Kosáry Zs. (1978) sokrétű ásvány-kőzettani, geokémiai és szerkezetföldtani vizsgálatokat végzett. Munkája mindeddig az egyetlen monográfia a Szendrői-hegységről. Álláspontja szerint a képződmények egy olyan antiklinálist formálnak, melynek déli szárnya többszörösen felpikkelyeződött.

A rétegtani megismerés terén a döntő áttörést az addig gyakorlatilag ősmaradvány-mentesnek vélt képződmények conodonta-vizsgálatai tették lehetővé. Kovács S. et. al. (1983) devon és karbon conodonta-faunákat is leírtak. A képződmények pontos rétegtani besorolása révén Kovács S. és Péro Cs. (1983) kidolgozták a szendrői paleozóos képződmények fáciesmodelljét. A szendrői-hegységi földtani kutatások és képződmények ez idáig legjobb áttekintését és a *Abodi Mészkő Formáció* ismérveinek összefoglalását Fülöp J. (1994) adja meg. Újabb, a témával foglalkozó cikk Kovács S. (1998, in Bérczi, Jámbor).

2.6. Gazdálkodási jellemzők

Magán a tervezési területen mezőgazdasági területhasználat nincs. A feltárás közvetlen környezetében viszont erdős vegetáció található, de az ott esetlegesen folyó gazdálkodás nem fejt ki hatást a feltárára.

A tervezési területre irányuló idegenforgalom a természeti és tájképi értékek megtekintésére, a szabadidő eltöltésére irányul, bár nincs kialakított bemutatóhely, ismeretterjesztő tábla. A helyszínhez turistajelzés nem vezet. Fontos a szakmai turizmus is.

A tervezési területen ipari és/vagy bányászati tevékenység nem folyik.

3. Természetvédelmi kezelési célkitűzések meghatározása

3.1. Természeti, táji értékek

A fő cél a feltárásban található, országos jelentőségű földtani képződmény, az őshonos élővilág, valamint környezetük természeti állapotának fenntartása, javítása; ökoturisztikai, örökségvédelmi célú bemutatathatóságának és további kutathatóságának fenntartása; a területen található esetleges egyéb természeti értékek megóvása, bemutatása. Azt kell elérni, hogy a képződményként kijelölt terület természetes hatásoktól és emberi beavatkozástól mentesen huzamos ideig betölthesse tudományos és természetvédelmi funkcióját, azaz hogy földtörténeti korok eseményeinek és képződményeinek, egyben a létrejöttükhöz szükséges földtörténeti időnek a reprezentánsaként, mint bemutatóhely oktatási, ismeretterjesztési, ökoturisztikai célokra hasznosítható legyen; biztosítható legyen a további kutatásra alkalmas, megközelíthető feltárás kialakítása.

Emellett fontos szempont a tervezési területen lévő élő természeti értékek fennmaradásának biztosítása is.

3.2. Tervezési területhez kapcsolódó tevékenységek

A tervezési területen nagyobb mértékben az emberi beavatkozások (illegális hulladéklerakás, vandalizmus), kisebb mértékben a természetes folyamatok (pl. növényzet gyökerei által kifejtett erózió, lineáris erózió, tömegmozgások) korlátozhatják az ideális célkitűzések megvalósítását.

Aktív természetvédelmi kezeléssel meg kell akadályozni minden olyan emberi tevékenységet és területhasználatot (pl. ipari, építési és kommunális tevékenységet, illegális hulladéklerakást és a feltárások illetéktelenek általi kifosztását), valamint természetes hatást és folyamatot (erózió, feltöltődés, növényzet kártétele stb.), amelyek az adott objektumok fennmaradását veszélyeztetik; amelyek megvalósulásával külső hatásra megszűnik a feltárás *természeti emlék* jellege; sérül a táji érték; csökken a további megismerés és bemutatás lehetősége; károsodnak az élő természeti értékek.

Részletes kezelési terv

4.1. Természetvédelmi stratégiák

A képződmény fennmaradását, környezete megóvását és az egyéb természetvédelmi célkitűzések elérését elősegítő tevékenységek támogatása; az azok károsítását, megsemmisítését eredményező tevékenységek tiltása.

A területhasználat és a területen folytatott gazdálkodási és egyéb emberi tevékenységek szabályozása; azok összehangolása a természetvédelmi célkitűzésekkel és a terület rendeltetésével; a képződmény károsodásának megakadályozása a kutatás, a látogathatóság és a bemutatás fenntartása érdekében.

4.2. Részletes kezelési előírások

Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

A tervezési terület **elsődleges értéke a földtani képződmény**, így annak kőzettani, rétegtani, szedimentológiai és őslénytani jellemzői. A tervezési területen a földtudományi értékek védelme biztosítja egyben a táji értékek védelmét is, melyek így külön beavatkozást nem igényelnek. Ezen értékek védelme elsősorban a káros emberi tevékenységekkel (illegális hulladéklerakás, vandalizmus, erdőirtás miatti károsodás) szembeni megóvást, másodsorban pedig a természetes, a meteorológiai, földtani folyamatok (lineáris és a növényzet által kifejtett erózió, tömegmozgások, feltöltődés) okozta hatások mérséklését jelenti. Ennek megfelelően a területen a felszín átalakítása, vagy az azzal járó bármilyen tevékenység kizárólag a természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében, a működési területével érintett, a természetvédelmi kezelésért felelős nemzeti park igazgatóság munkatársának felügyelete mellett végezhető.

A területen követ fejteni, a szalkőzetet vésni, faragni, festeni, alakját, méretét megváltoztatni, arra tárgyakat rögzíteni tilos. A rongálás nyomait (festés, vésés) lehetőség szerint el kell távolítani.

Élőhelyek kezelése, fenntartása

Feladat a növényzet térhódításának időnkénti megakadályozása, figyelembe véve a feltárás környezetében lévő növényzet (pl. erdő) megóvását. Fontos, hogy csak azok a lágy- vagy fás szárú növények legyenek eltávolítva a feltárásról, amelyek akadályozzák azok megtekintését vagy közvetlenül károsítják azt (pl. gyökerek feszítő ereje), de természetesen itt szigorúan figyelembe kell venni azt, hogy védettek-e az egyes fajok.

Az élőhelyek kezelése és fenntartása, a fajok védelme nem történhet a képződményekben feltárt képződmények állagának, láthatóságának kárára. Az előforduló/megtelepedő védett, vagy fokozottan védett fajok esetén mérlegelni szükséges, vajon aktív kezelés, áttelepítés, esetleg az élettelen értékekkel szembeni elsőbbségadás történjék-e. A védendő fajok termőhelyének, előfordulásának ismeretében a tanösvény átgondolt vonalvezetésével és kiépítésével megelőzhető állományaik sérülése.

Fel kell hívni a látogatók figyelmét a növények és állatok gyűjtésének tilalmára.

Táj- és kultúrtörténeti értékek

Nem messze a feltárástól egy mesterséges érckutató-tároló szája található, valószínűleg vas- vagy mangánérc kutatása céljából létesült ($X=768249.06$; $Y=338890.95$). Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy mint védett mesterséges üreg, alkalmas-e a földtudományi bemutatásra.

Látogatás

A tervezési terület egy, a terület földtana és fejlődéstörténete szempontjából rendkívül fontos és etalon képződményt tár fel, amely bemutatásra feltétlenül érdemes. Szabadon látogatható, így zárt, vagy korlátozottan látogatható területrészek nincsenek. Ennek megfelelően a szabadidős célú hasznosítás a természetvédelmi szabályok betartása mellett engedélyezhető. Tilos a területen technikai- és extrém sport tevékenységet folytatni, az ösvényen kerékpárral közlekedni.

Oktatás és bemutatás

A tervezési terület kezelésének fontos eleme a bemutathatóság feltételeinek biztosítása. Ennek keretében a feltárás falának felületét évente legalább egyszer fokozott óvatossággal meg kell tisztítani a kipergő és lerakódó törmeléktől. Ahol szükséges, és rontja a feltárás stabilitását, ott a feltárás falában, peremén megtelepedett növényzetet rendszeresen, körültekintő vegyszeres, vagy mechanikai kezeléssel el kell távolítani a földtani érték megfelelő láthatósága, bemutathatósága, illetve a biogén kőzetaprózódás elkerülése érdekében. Egyébként a természetes folyamatokat csak abban az esetben szükséges korlátozni, illetve törekedni hatásainak mérséklésére, ha ezzel életveszély szüntethető meg.

Kutatás, vizsgálatok

A földtani képződmények védett feltárásai rendeltetés-szerűen kutatási tevékenység szinterei is lehetnek, aminek a lehetőségét a természetvédelmi jogszabályok betartásával az erre jogosultak számára differenciáltan biztosítani kell, a természetvédelmi jogszabályok betartásával.

A földtani képződmények védett feltárásaiban történő mindennemű tudományos kutatást csak szakmai közintézmények végezhetnek, amihez a természetvédelmi kezelővel történő egyeztetés, illetve adott esetben a Tvt. 38. § (1) szerinti engedély megszerzése szükséges. A kutatáshoz szükséges a tulajdonos, vagyonkezelő, használó hozzájárulása is, kivéve, ha a kutatásra pl. a Tvt. 41. § (1) szerint a természetvédelmi kezelő számára nyújtott, a védett természeti emlék, terület jobb megismerését elősegítő szolgáltatásként kerül sor. Eszközhasználat nélküli tudományos igényű megismerés, megfigyelés, dokumentálás, ezek publikálása szabadon lehetséges.

A felszín csekély mértékben, kézi eszközzel megbontó tevékenység, **felderítő gyűjtés** és **próbagyűjtés**, illetve a szűkebb és/vagy a tágabb környezetre is ható geofizikai eszközök (pl. paleomágneses mintavevő, szeizmika) használata a közintézmények számára az NPI-nél történő regisztráció, egyeztetés mellett engedélyezhető. Ilyen tevékenység a feltárás állapotában, és a természeti környezetben csak a lehető legkisebb változás előidézésével történhet úgy, hogy természeti értékekben, beleértve a növényzetet és az állatvilágot is, jelentős visszafordíthatatlan károsodást ne okozzon. A kutatás végeztével a feltárást úgy kell visszahagyni, hogy az illeszkedjen a környezetbe, és az eredeti, vagy az eredeti jellegéhez hasonló állapot helyreállítandó. A felszín gépi erővel történő jelentősebb megbontásával járó kutatás a helyszín jellege miatt még közintézmények számára is csak speciális engedélyek megszerzése után végezhető.

A kipergett, törmelékbe került kőzetdarabok eszközhasználat nélkül alkalmanként összeszedhetőek.

A kutatás publikált vagy adattárban elhelyezett eredményeit a kutatást végzőnek az igazgatóság számára hozzáférhetővé kell tennie.

Terület- és földhasználat

A területen építmény elhelyezése kizárólag az ökoturisztikai célú bemutatás és az állagmegóvás érdekében engedélyezhető abban az esetben, ha az építmény a környezet tájképi egységét károsan nem befolyásolja, állapotát nem veszélyezteti.

A területen külszíni és mélyszinti bányaművelés nem folytatható, vadgazdálkodási létesítmény nem helyezhető el és nem üzemeltethető.

Természetvédelmi infrastruktúra

Jelenleg nehezen megtalálható feltárás.

A tervezési terület szélén halad el a Szuhogyt és Rudabányát összekötő országút, aminek (Rudabánya felé haladva) a jobb oldalán elkerített legelők találhatók, erről nem közelíthető meg a feltárás, és a másik irányból sem visz oda út.

A feltárás csak gyalogosan közelíthető meg, ezért szükséges a biztonságos és könnyen járható, egyértelműen kijelölt ösvény kialakítása. A tervezett bemutatóhely végleges ösvényeinek kialakításakor a terület részleges lezárása szükséges, a tereprendezést követően a közlekedést érintő korlátozó előírásokra várhatóan nincs szükség. Az ösvényeket úgy kell kialakítani, hogy illeszkedjen a természetes környezethez.

A megközelítő útvonal mentén az illegális hulladéklerakást meg kell szüntetni, akárcsak az országút környezetében.

Az ösvény elején tábla kihelyezésével egyértelműen jelezni kell a megközelítő útvonalat. Fel kell hívni a figyelmet a feltárás falának veszélyeire, illetve arra, hogy a látogatók a kijelölt utakról ne térjenek le, a növényeket ne szedjék, az állatokat ne háborgassák.

A feltárás tövében kell elhelyezni a bemutató, ismeretterjesztő táblát, amin elsősorban a képződmény nyújtotta földtani értékeket kell ismertetni, mellette a botanikai és táji értékekre is fel kell hívni a figyelmet.

A bemutatóhely tervezett táblája rendszeres karbantartást igényel. Állagmegóvása érdekében, évente legalább egyszer szükséges a tábla állapotának ellenőrzése (esetleges festése, a szerelékek ellenőrzése, szükség esetén pótlása vagy megerősítése).

Jelenleg semmilyen turistajelzés nem visz a feltáráshoz és a közelében sem halad el. A látogatók útbaigazítása érdekében Szuhogy és Rudabánya fontosabb pontjaitól (pl. templom, buszmegálló) útvonaljelzés indokolt. Itt a kerékpáros megközelíthetőségre is fel kell hívni a figyelmet! A tanösvény útjelzéseit évi rendszerességgel ellenőrizni és szükség esetén javítani, pótolni szükséges.

A feltárás egy egykori kőfejtő, amelyet biztonságossá kell tenni, lehetőleg a kőzet anyagának további megbontása nélkül, és egyértelműen jelezni kell. Ugyanakkor a veszélyre az ösvény kezdetén elhelyezett táblával figyelmeztetni kell! Az omlásveszély megszüntetése elsődleges feladat a feltárás esetében.

A bemutatóhely kialakítását követően a kezelési munkák viszonylag kis ráfordítással elvégezhetőek, amelyekbe lehetőség szerint be kell vonni a helyi civil szervezeteket, iskolákat. Nekik elsősorban a rendszeres ellenőrzés, felügyelet, nyilvánosság figyelmének felkeltése terén lehet feladatuk.

Állandóan jelenlevő természetvédelmi őr biztosítása nem szükséges, de a kezelés során az ANPI részéről rendszeresen, havonta ellenőrizni kell a feltárás és a kiépített műtárgyak

állapotát. Ugyanakkor a területen a helyi polgárőr szervezettel együttműködve célszerű megakadályozni a rongálásokat.

A tervezési területen ható káros természetes folyamatok (pl. bioerózió, tömegmozgások) nem jelentősek, a törmeléklejtők nem mozognak, aktív beavatkozást nem igényelnek.

A terület határán, a fő megközelítési útvonalak mentén hatósági tájékoztató táblát kell kihelyezni, szükség szerinti mennyiségben. A táblák fenntartásáról gondoskodni kell.

Amennyiben a területen az ökoturisztikai célú bemutatást szolgáló természetvédelmi infrastruktúra kiépítését nem az igazgatóság végzi, a bemutató útvonal nyomvonalát, a természetvédelmi infrastruktúra elemeit és azok elhelyezését, arculatát, valamint a tájékoztató táblák tartalmát (különös tekintettel a helyszínen betartandó látogatási szabályokra) előzetesen egyeztetni kell az igazgatósággal.

Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Erdők kezelése

Mivel a tervezési terület közvetlen környezetében erdőgazdálkodás folyik, ezért a bemutatóhelyhez vezető ösvény környezetében és a tervezési területen az erdészeti tevékenységet korlátozni szükséges, fakivágás csak a balesetveszély elhárítás érdekében indokolt.

A tervezési területet közvetlenül érintően közelítés, fadóntás, készletezés nem végezhető.

5. A tervdokumentáció térképmellékletei:

